

Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU
Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE
General Certificate of Secondary Education

139/54

DYLUNIO A THECHNOLEG

PAPUR 2

MAES PENODOL: TECHNOLEG BWYD

(Haen Uwch – Graddau D i A*)

P.M. DYDD MAWRTH, 5 Mehefin 2007

(1½ awr)

	Gadewch yn wag
Cwestiwn 1	
Cwestiwn 2	
Cwestiwn 3	
Cwestiwn 4	
Cwestiwn 5	
CYFANSWM Y MARCIAU	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Bydd angen pensiliau lliw arnoch ar gyfer yr arholiad hwn.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag yn y llyfryn hwn. Os nad oes gennych ddigon o le, cewch barhau â'ch ateb yng nghefn y llyfryn, gan ofalu nodi rhif y cwestiwn yn gywir.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Atebwch **bob** cwestiwn yn y lleoedd gwag priodol.

1. Mae'r llun isod yn dangos rhai bwydydd byrbryd (*snack foods*) poblogaidd.

- (a) (i) Enwch **un** bwyd byrbryd a welir yn y llun sy'n cynnwys llawer o siwgr. [1]

.....

- (ii) Enwch **un** bwyd byrbryd a welir yn y llun sy'n cynnwys llawer o fraster. [1]

.....

- (b) (i) Mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd wedi dweud bod *chwarter y boblogaeth yn ordew*. Nodwch ystyr y term *ordew*. [1]

.....

- (ii) Esboniwch yn fanwl ganlyniadau deiet sy'n cynnwys llawer o

- siwgr,

.....

.....

..... [3]

- ffibr.

.....

.....

..... [3]

- (c) Mae gwneuthurwyr yn datblygu cynhyrchion bwyd newydd. Mae'r llun isod yn dangos rhai diodydd ffrwythau newydd.

- (i) Rhowch **un** rheswm pam y mae gwneuthurwyr yn datblygu cynhyrchion bwyd newydd. [1]

- (ii) Nodwch **ddau** reswm *gwahanol* pam y mae defnyddiwr yn debygol o brynu'r diodydd ffrwythau. 2 x [2]

Rheswm 1: .....

.....

Rheswm 2: .....

.....

- (iii) Mae rhai pobl yn poeni am yr amgylchedd. Rhowch **un** rheswm amgylcheddol pam na fyddai rhai pobl yn prynu'r diodydd hyn. [2]

.....

.....

- (iv) Disgrifiwch **un** swyddogaeth sydd gan fitamin C yn y corff. [2]

.....

.....

.....

2. (a) Mae bwydydd amrwd yn cael eu prosesu i ddarparu defnyddiau bwyd y gellir eu defnyddio mewn gwahanol ffyrdd.

Cwblhewch y tabl isod. *Mae un enghraifft wedi'i gwneud i chi.*

[3]

Bwyd amrwd	Defnydd bwyd	Cynnyrch bwyd
<i>Llaeth</i>	<i>Caws</i>	<i>Cacen Gaws</i>
Ffa soia	.....	Selsig llysieuol
.....	Blawd	.....

- (b) Mae'r defnyddiau bwyd sylfaenol ar gyfer gwneud teisen yn cael eu dangos isod. Mae pob un yn cyflawni swyddogaethau pwysig.

- (i) Disgrifiwch swyddogaethau *ffisegol* margarin mewn teisen.

[2]

.....

.....

.....

- (ii) Disgrifiwch swyddogaethau *ffisegol* a *synhwyrdd* siwgr mewn teisen.

2 x [2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- (c) Astudiwch y ddwy rysáit ar gyfer teisennau a roddir isod, ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn.

Rysáit 1		Rysáit 2	
100g	Blawd Codi	200g	Blawd Codi
100g	Siwgr Mân	100g	Siwgr Mân
100g	Margarin	100g	Margarin
2	Wy	1	Wy
2 lond llwy fwrdd	Dŵr Poeth	2 lond llwy fwrdd	Llaeth

- (i) Nodwch y gymhareb o fraster i flawd yn Rysáit 1. .... [1]
- (ii) Nodwch y gymhareb o fraster i flawd yn Rysáit 2. .... [1]
- (iii) Disgrifiwch sut y mae'r gwahaniaethau rhwng y ryseitiau yn effeithio ar y teisennau gorffenedig. [2]

.....

.....

.....

- (ch) Mae'r llun isod yn dangos nifer mawr o deisennau'n cael eu gwneud mewn diwydiant. Mae gwneuthurwyr yn ceisio sicrhau bod pob teisen yr un fath wrth gynhyrchu pob swp o deisennau (*in every production run*). Esboniwch **dair** agwedd ar sicrhau ansawdd sy'n galluogi gwneuthurwyr i gynhyrchu teisennau o ansawdd cyson. 3 x [2]

Sicrhau Ansawdd 1: .....

.....

.....

.....

Sicrhau Ansawdd 2: .....

.....

.....

.....

Sicrhau Ansawdd 3: .....

.....

.....

.....

3. (a) Enwch **dri** grŵp o ficro-organebau sy'n gwneud i fwydydd ddirywio. 3 x [1]

Grŵp 1: .....

Grŵp 2: .....

Grŵp 3: .....

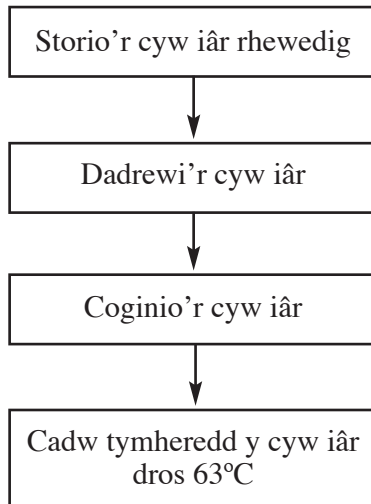
- (b) Ar gyfer y **ddau** gynnyrch bwyd a restrir yn y tabl, enwch ddull addas o atal neu arafu twf micro-organebau ac esboniwch yr egwyddor y tu ôl iddo. *Defnyddiwch bob dull unwaith yn unig.* 2 x [3]

Cynnyrch Bwyd	Dull o atal neu arafu twf micro-organebau	Egwyddor y tu ôl iddo
Pysgod	.....	....
Llysiau	.....	....

- (c) Mae llawer o uwchfarchnadoedd yn gwerthu cywion ieir cyfan wedi'u rhostio. Mae'r diagram isod yn dangos proses gynhyrchu symledig. Nodwch wiriad *HACCP* a ddylai gael ei wneud ym **mhob un** o'r camau a ddangosir. 3 x [2]

Mae'r enghraifft gyntaf wedi'i gwneud i chi.

Y Broses

Gwiriad *HACCP* posibl

Gwirio bod tymheredd y rhewgell wedi'i osod ar -18°C

.....

.....

.....

4. (a) Mae gwneuthurwyr yn defnyddio symbolau ar y labeli ar becynnau bwyd. Nodwch beth yw ystyr **pob** symbol isod.

(i) .....

..... [1]

(ii) .....

..... [1]

- (b) Dyma label sy'n rhoi manylion maethol pot 300g o 'gyri cyw iâr thai gwyrdd gyda reis'.

Gwerthoedd Nodweddiadol am bob 100g	
Egni	190 kcal
Protein	6.3g
Carbohydrad	18.8g
Braster	9.8g

- (i) Esboniwch beth yw cilocalori (kcal). [1]
- .....

- (ii) Rhowch gyfanswm y calorïau a geir yn y pot hwn. [1]
- .....

- (iii) Rhowch **ddau** reswm maethol pam y mae angen protein yn y diet. [2]

Rheswm 1: .....

Rheswm 2: .....

- (iv) Rhowch gylch am y **ddau** fitamin sy'n debygol o fod yn bresennol mewn braster. [2]

A

B

C

D

- (v) Mae rhai gwneuthurwyr bwyd yn gwneud cyrïau dadhydredig (*dehydrated*) y gellir eu storio am hyd at 12 mis.

Ticiwch (✓) y golofn ar y dde yn y tabl isod i ddangos y **ddau** grŵp o ychwanegion sy'n estyn oes silff bwydydd. [2]

Grŵp o Ychwanegion	Yn estyn oes silff
Emwlsyddion	
Gwrthocsidyddion	
Sefydlogyddion	
Cyffeithyddion	

- (vi) Mae banana yn mynd yn frown ar ôl tynnu'r croen. Rhowch **un** o achosion y brownio hwn ac **un** dull o'i atal.

Achos brownio ..... [2]

Dull o'i atal ..... [1]

- (c) Defnyddir profion dadansoddiad synhwyrdd gan dechnolegwyr bwyd i werthuso cynhyrchion yn ystod y cyfnod datblygu.

- (i) Enwch **un** enghraifft **benodol** o brawf dadansoddiad synhwyrdd. [1]

.....

- (ii) Nodwch bwrpas y prawf a enwyd gennych yn rhan (i). [1]

- (iii) Disgrifiwch sut i baratoi ar gyfer (*set up*) y prawf a enwyd gennych yn rhan (i). [3]

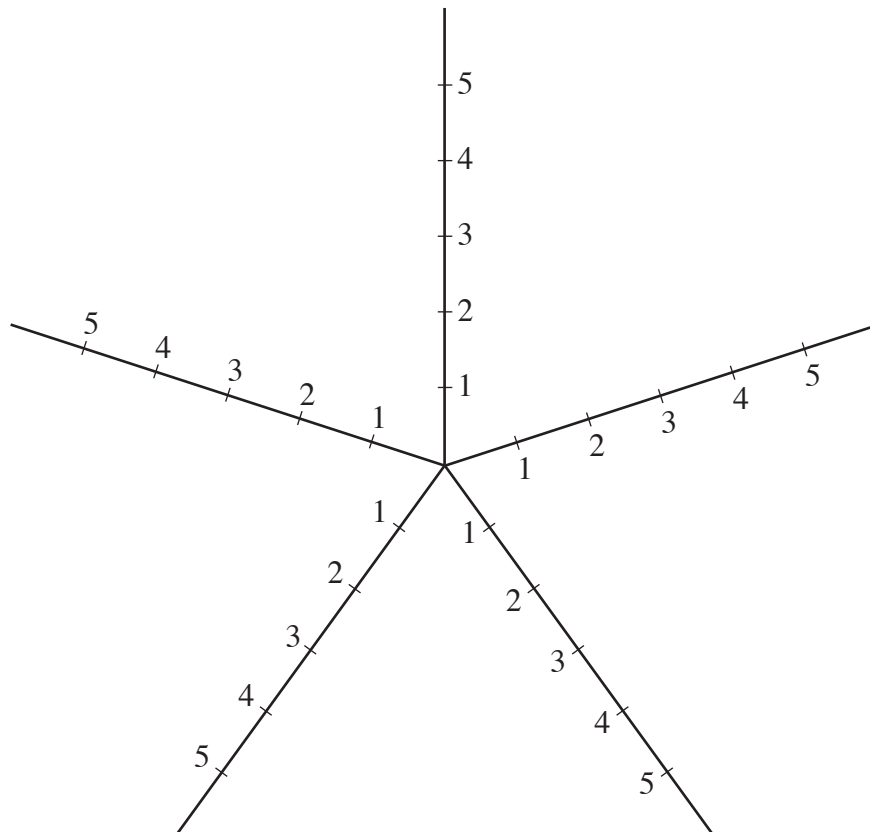
.....
 .....
 .....
 .....

(ch) Gellir defnyddio diagram proffil seren i ddangos canlyniadau prawf dadansoddiad synhwyrdd ar gynnyrch.

Defnyddiwch y wybodaeth yn y tabl isod i gwblhau diagram proffil seren ar gyfer cyri cyw iâr. [5]

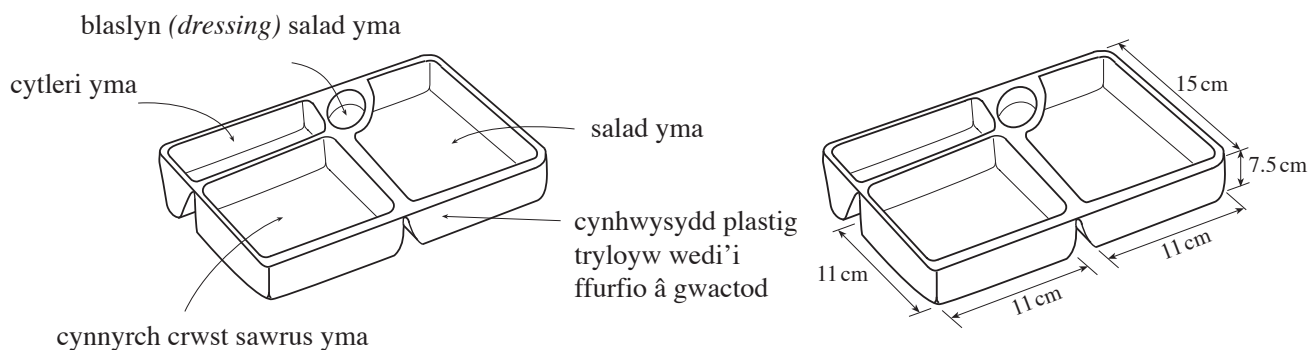
Allwedd: 1 = Ardderchog 5 = Gwael iawn

Arogl	Boddhaol
Trwch (<i>consistency</i>) y saws	Da iawn
Golwg	Da
Ansawdd (<i>texture</i>) y cyw iâr	Ardderchog
Blas poeth	Gwael iawn

TUDALEN WAG

5. Mae gwneuthurwr yn bwriadu datblygu pryd parod iach i un person. Dangosir y syniad cyffredinol ar gyfer y cynnyrch isod. Mae gofyn i chi ddylunio cynnyrch crwst sawrus ar gyfer y pryd hwn.

- (a) Brasluniwch, lliwiwch a labelwch **ddau** ddyluniad *gwahanol* ar gyfer cynnyrch crwst sawrus, diddorol ac iach.

Rhaid i'r cynnyrch crwst:

- ffitio i'r rhan o'r cynhwysydd a ddangosir uchod;
- bod â chasin crwst neu waelod crwst diddorol;
- cynnwys ffynhonnell dda o brotein;
- cynnwys llawer o ffibr.

Rhoddir marciau am:

- (i) dylunio cynnyrch crwst sawrus, diddorol ac iach sy'n cynnwys protein a ffibr; 2 x [3]
- (ii) labelu'n fanwl yr **holl** ddefnyddiau bwyd a ddefnyddir i wneud y cynnyrch crwst; 2 x [4]
- (iii) ansawdd y cyfathrebu, gan gynnwys **trawstoriad** trwy'r cynnyrch crwst a **dimensiynau'r** cynnyrch. 2 x [4]

Dyluniad 1	Peidiwch â lluniadu'r defnydd pacio

Dyluniad 2	Peidiwch â lluniadu'r defnydd pacio

Ticiwch (✓) y blwch i ddangos eich dyluniad **gorau**. Dyluniad 1 Dyluniad 2

(b) Rhowch **dri** phwynt manyleb **manwl** ar gyfer gweithgynhyrchu'r dyluniad a ddewiswyd gennych.

Peidiwch ag ailadrodd y rheiny sydd wedi'u cynnwys yn y cwestiwn.

[3]

Pwynt manyleb 1: .....

.....

Pwynt manyleb 2: .....

.....

Pwynt manyleb 3: .....

.....

